

Uddannelse til professionsbachelor som socialrådgiver med fokus på arbejds- markedsforhold

Akkreditering af ny uddannelse

Journalnummer: 2008-593/IE

Uddannelse til professionsbachelor som socialrådgiver med fokus på arbejds- markedsforhold

Akkreditering af ny uddannelse

Indstilling til Akkrediteringsrådet
November 2008

**Uddannelse til professionsbachelor som
socialrådgiver med fokus på arbejdsmar-
kedsforhold**

© Danmarks Evalueringsinstitut

November 2008 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Bemærk:

Danmarks Evalueringsinstitut sætter komma
efter Dansk Sprognævns anbefalinger

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

Indhold

1	Indledning	5
2	Præsentation af uddannelsen	7
3	Indstilling	9
4	Vurdering af de enkelte kriterier	10

1 Indledning

Denne rapport indeholder Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) akkrediteringsvurdering af forslag til en ny uddannelse til professionsbachelor som socialrådgiver med fokus på arbejdsmarkedsforhold.

Rapportens formål i akkrediteringsprocessen

Akkrediteringsrapporten vil danne grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv akkreditering eller afslag på akkreditering af uddannelsen.

Akkrediteringsrådet meddeler afgørelsen til ansøgeren og til Undervisningsministeriet. Undervisningsministeriet beslutter på denne baggrund om uddannelsen kan godkendes. En forudsætning for godkendelse er dog at uddannelsen er blevet akkrediteret positivt af Akkrediteringsrådet.

Det siger bekendtgørelsen

Det fremgår af Undervisningsministeriets bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv. at:

§ 1. Akkrediteringsrådet træffer afgørelse om akkreditering af nye erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser samt nye videregående voksenuddannelser (VVU) og diplomuddannelser på grundlag af de kriterier, der fremgår af bilag 1.

§ 7. Stk. 3. EVA afgiver en akkrediteringsrapport med en samlet indstilling til Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv akkreditering eller afslag på akkreditering. For så vidt angår et godkendt udbud kan EVA tillige indstille udbuddet til betinget positiv akkreditering. Stk. 4. EVA indstiller nye uddannelser og nye udbud til positiv akkreditering, når det eksterne ekspertpanel, jf. § 5, stk. 2, vurderer, at alle kriterierne, som angivet i bilag 1 henholdsvis bilag 2, er opfyldt.

§ 12. Akkrediteringsrådet fastlægger de overordnede rammer for rådets virksomhed og træffer afgørelse om akkreditering efter § 1.

§ 13. Grundlaget for rådets afgørelse efter § 12, stk. 1, er en akkrediteringsrapport efter kapitel 3.

§ 14. Rådet kvalitetssikrer EVA's opgavevaretagelse efter denne bekendtgørelse, herunder særligt med hensyn til:

- 1) udvælgelse og brug af det faglige ekspertpanel, der foretager den faglige vurdering af uddannelser og udbud i forhold til kriterierne for relevans og kvalitet og*
- 2) sikring af at akkrediteringsrapporten indeholder vurdering af de enkelte kriterier for relevans og kvalitet, herunder at kriterierne anvendes tilstrækkeligt konsistent.*

Den faglige vurdering

En akkreditering af en uddannelse er en vurdering af om uddannelsen lever op til eksterne, foruddefinerede kriterier for relevans og kvalitet. Kriterierne er minimumsstandarder, og akkrediteringen resulterer i et udsagn om hvorvidt uddannelsen lever op til kriterierne eller ej. Denne ak-

krediteringsvurdering er foretaget med udgangspunkt i kriterier for uddannelsers relevans og kvalitet som er fastsat af Undervisningsministeriet, jf. bilag 1 i Undervisningsministeriets akkrediteringsbekendtgørelse.

Akkrediteringsvurderingen er gennemført på baggrund af Den Flerfaglige Professionshøjskole i Region Hovedstadens, nu Professionshøjskolen Metropol, ansøgning med bilag hvor uddannelsesinstitutionen har skullet redegøre for og dokumentere hvordan uddannelsen opfylder kriterierne. I vejledningen til ansøgning om akkreditering af nye uddannelser og udbud som uddannelsesinstitutionen har fået tilsendt, findes kravene til ansøgningen og en beskrivelse af processen for akkrediteringsvurderingen. Vejledningen kan læses på EVA's hjemmeside.

Den faglige vurdering af ansøgningen er foretaget af et panel af eksterne eksperter med viden om de relevante fag-, uddannelses- og arbejdsmarkedsområder (se afsnittet nedenfor).

Akkrediteringsvurderingen bygger på metodiske elementer som er internationalt anerkendte, og på de europæiske standarder og retningslinjer for evaluering af videregående uddannelse. De metodiske elementer har til formål at tilvejebringe et solidt dokumentationsmateriale som panelet kan foretage deres vurdering på baggrund af.

Ekspertpanelet har gennemgået og vurderet ansøgningsmaterialet ud fra de kriterier som er fastlagt for akkreditering af nye uddannelser, jf. Undervisningsministeriets akkrediteringsbekendtgørelse. Ekspertpanelet har efterlyst eventuelt materiale som ud fra en formel betragtning blev vurderet at mangle i ansøgningen, og ansøgeren har haft mulighed for at indsende supplerende dokumentation. Ansøgeren har desuden haft mulighed for at kommentere faktuelle fejl i rapporten inden rapportens færdiggørelse.

EVA ved specialkonsulent Inge Enroth har haft det metodiske og praktiske ansvar for akkrediteringen og udarbejdet denne rapport som ekspertpanelet derefter har godkendt.

Eksterne eksperter

Ekspertpanelets medlemmer er:

- Anders Hind, socialrådgiver og pædagog, leder af Handicapafdelingen i Frederikshavn Kommune
- Erik Knudsen, cand.oecon., økonomi- og planlægningschef i Arbejdsmarkedscenter Nord
- Palle Mikkelsen, cand.polit., forskningsleder ved Institut for Offentlig Økonomi og Udvikling.

Ekspertpanelet er sammensat så eksperterne tilsammen har viden om og erfaring med:

- Samfundsvidenskabelig metode
- Kortlægning og analyse af beskæftigelses- og arbejdsmarkedsforhold
- Fagområdets arbejdsmarkedsbehov
- Det pågældende uddannelsesområde
- Pædagogisk/uddannelsesmæssig viden og erfaring.

Alle eksperterne har underskrevet en habilitetserklæring og en erklæring om tavshedspligt.

2 Præsentation af uddannelsen

Ansøger(e):	Den Flerfaglige Professionshøjskole i Region Hovedstaden, nu Professionshøjskolen Metropol
Samarbejdspartnere (uddannelsesinstitutioner):	
Ansøgt titel, dansk:	Uddannelsen til professionsbachelor som socialrådgiver med fokus på arbejdsmarkedsforhold
Ansøgt titel, engelsk:	Bachelor of social work with a labour market perspective
Uddannelsestype:	Professionsbacheloruddannelse
Formål og erhvervsigte:	Uddannelsens formål og erhvervsigte er at uddanne socialrådgivere der kan tilrettelægge, koordinere og udføre socialt arbejde generelt, og som samtidigt har særlige kompetencer inden for arbejdsmarkedsområdet. Hensigten er at socialrådgiverne her får særlige kompetencer inden for arbejdsmarkeds- og personalepolitik, og at de derfor kan yde et væsentligt bidrag til at realisere intentionerne og målsætningerne i arbejdsmarkedsreformen. Hensigten er ligeledes at de opnår kompetencer inden for beskæftigelsesområdet for at forbedre effekterne af beskæftigelsesindsatsen over for svage grupper af ledige.
Samlet varighed og ECTS-point:	Uddannelsen har en varighed på 3 ½ studenterårsværk svarende til 210 ECTS-point.
Indhold:	<p><i>Beskrivelse af uddannelsens elementer:</i></p> <p>Uddannelsen består af:</p> <ul style="list-style-type: none">• Teoretisk undervisningsdel a 174 ECTS-point. Herunder valgfri del svarende til mindst 30 ECTS-point hvoraf bachelorprojektet udgør minimum 24 ECTS-point• Praktikophold a 36 ECTS-point. <p><i>Beskrivelse af fagområderne:</i></p> <p>Titel: Fagområdet socialt arbejde Omfang: 84 ECTS-point Formål: Målet for fagområdet socialt arbejde er at de studerende opnår kundskaber fra fagområdets eget teoretiske og forskningsmæssige grundlag og fra socialt arbejde i praksis. Derudover skal fagområdet samle og integrere kundskaber, både fra eget fagområde og fra uddannelsens øvrige fagområder.</p> <p>Titel: Det psykologiske og psykiatriske fagområde Omfang: 28 ECTS-point</p>

	<p>Formål: Målet for det psykologiske og psykiatriske fagområde er at de studerende opnår kundskaber inden for det psykologiske og psykiatriske felt for dermed at kunne forstå menneskers psyke og liv.</p> <p>Titel: Det juridiske fagområde Omfang: 28 ECTS-point Formål: Målet for det juridiske fagområde er at de studerende opnår kundskaber inden for de retslige og forvaltningsmæssige felt for dermed at kunne inddrage relevante faglige elementer fra juras almene, materielretlige og processuelle fag som grundlag for at kunne handle som retsanvender inden for socialt arbejde og rådgive om den enkeltes retsstilling.</p> <p>Titel: Det samfundsvidenskabelige fagområde Omfang: 34 ECTS-point Formål: Målet for det samfundsvidenskabelige fagområde er at de studerende opnår kundskaber fra det sociologiske, organisatoriske, politologiske og økonomiske felt for dermed bl.a. at kunne forstå samfundets funktion, opbygning og udvikling i forhold til socialt arbejde.</p> <p><i>Beskrivelse af praktikdelen:</i></p> <p>Titel: Praktik Omfang 36 ECTS-point Formål: Målet med praktikken er at skabe sammenhæng mellem teoretiske og praktiske kundskaber og derved sikre professionsbaseret praksisnærhed og udvikling af professionel kompetence.</p>
Adgangskrav:	Adgangsbekendtgørelsen nr. 96 af 20/02/2008, kapitel 1-5, og bekendtgørelsens bilag 1.

3 Indstilling

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har modtaget en ansøgning om akkreditering af ny uddannelse til professionsbachelor som socialrådgiver med fokus på arbejdsmarkedsforhold med henblik på en akkrediteringsvurdering. Ansøgningen er indsendt af Den Flerfaglige Professionshøjskole i Region Hovedstaden, nu Professionshøjskolen Metropol.

Den faglige vurdering af ansøgningen er foretaget af et panel af eksterne eksperter med viden om de relevante fag-, uddannelses- og arbejdsmarkedsområder. I rapportens indledning findes mere information om ekspertpanelets sammensætning og den faglige vurderingsproces.

På baggrund af ekspertpanelets vurdering indstiller EVA uddannelsen til professionsbachelor som socialrådgiver med fokus på arbejdsmarkedsforhold til afslag på akkreditering. Et flertal af eksperterne i panelet vurderer at udbuddet ikke opfylder to af de tre kriterier der ligger til grund for akkreditering af nye uddannelser.

Ekspertpanelet baserer sin vurdering på følgende overvejelser:

Ansøger har ikke foretaget en tilstrækkelig afdækning og analyse af arbejdsmarkedets kompetencebehov, og der er derfor ikke tilstrækkelig basis for at kunne begrunde behovet for den ansøgte uddannelse. Ansøger redegør for at der er behov for flere uddannede socialrådgivere idet der bl.a. dokumenteres lave arbejdsløshedsprocenter og højt aldersgennemsnit for faggruppen. Ekspertpanelet tilslutter sig denne vurdering, men finder at der mangler dokumentation for at der er behov for den ansøgte socialrådgiveruddannelse set i forhold til den eksisterende socialrådgiveruddannelse, og der mangler en bred og solid afdækning af arbejdsmarkedets kompetencebehov. Uden denne information vurderer ekspertpanelet at det ikke er godtgjort at der er behov for netop den ansøgte uddannelse, frem for fx blot flere socialrådgivere.

Ekspertpanelet har på den baggrund ikke kunnet vurdere om de angivne mål for læringsudbytte modsvarer arbejdsmarkedets kompetencebehov.

Ansøger har redegjort for hensigtsmæssige adgangskrav, optagelse på uddannelsen og at det er muligt at tage dele af uddannelsen i udlandet. Ansøger har endvidere redegjort for en hensigtsmæssig placering af uddannelsens praktikelementer på 2. og 4. semester.

4 Vurdering af de enkelte kriterier

Kriterium 1. Relevans og efterspørgsel

”Uddannelsen er relevant for direkte anvendelse i erhverv eller profession, og der er behov for uddannelsen på arbejdsmarkedet og set i forhold til eksisterende uddannelser.

Ansøger skal redegøre for og dokumentere,

- 1) at uddannelsen har et klart erhvervs- eller professionssigte, herunder skal det fremgå, hvilke aftagergrupper uddannelsen er rettet imod,*
- 2) at der er gennemført en afdækning af det relevante arbejdsmarkeds kompetencebehov,*
- 3) at der i vurderingen af arbejdsmarkedets kompetencebehov er inddraget relevant statistik i det omfang, det forefindes,*
- 4) at der er behov for uddannelsen vurderet i forhold til det eksisterende uddannelses-system.”*

Vurdering

Kriteriet er ikke opfyldt.

Begrundelse for vurderingen

Ansøger har ikke foretaget en tilstrækkelig afdækning og analyse af arbejdsmarkedets kompetencebehov. Ansøger har blot dokumenteret fem udsagn fra mulige aftagere. Udsagnene adskiller sig både med hensyn til fokus og længde, og ekspertpanelet vurderer at de ikke udgør tilstrækkelig basis for at udlede valide informationer om arbejdsmarkedets kompetencebehov og dermed heller ikke for at begrunde behovet for den ansøgte uddannelse.

Ansøger redegør for at der er behov for flere uddannede socialrådgivere idet der bl.a. dokumenteres statistik der viser lave arbejdsløshedsprocenter og højt aldersgennemsnit for faggruppen. Ekspertpanelet tilslutter sig denne vurdering, men finder at det derimod ikke er dokumenteret at der er behov for netop den ansøgte uddannelse som den nu foreligger. Ekspertpanelet vurderer at ansøgningen ikke skelner tilstrækkeligt mellem den eksisterende socialrådgiveruddannelse og den ansøgte uddannelse.

Der mangler således både dokumentation for at der er behov for den ansøgte uddannelse vurderet i forhold til den eksisterende socialrådgiveruddannelse, og en solid afdækning af arbejdsmarkedets kompetencebehov. Uden denne information vurderer ekspertpanelet at det ikke er godtgjort at der er behov for netop den ansøgte uddannelse, frem for fx blot flere socialrådgivere. Derfor vurderer et flertal i panelet alt i alt at kriteriet ikke er opfyldt.

Det vurderes dog positivt at ansøger har redegjort for relevante brancher og typer af virksomheder, offentlige såvel som private, hvor dimittenderne forventes at kunne finde beskæftigelse. Det vurderes ligeledes positivt at der har været interesse for forsøgsuddannelsen på Bornholm, at der har været nedsat en referencegruppe til at støtte udviklingen og gennemførelsen af uddannelsen, samt at dimittender fra forsøgsuddannelsen har fundet beskæftigelse.

Dokumentation: ansøgningens felt 1.1-1.6 samt følgende bilag:

- Bilag 1: Forslag til socialrådgiverens fremtidige kompetenceprofil, 2002
- Bilag 2: Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksens brev af 20. august 2003
- Bilag 3: Ledighedsstatistikker fra FTF
- Bilag 4: Fremtidsperspektivet – hvordan organiseres beskæftigelsesområdet om 5 år? Notat fra Kommunernes Landsforening 1.5.2008
- Bilag 5: Mails fra hhv. jobcenterchef Allan Westh, Bornholm (15.9.2008); konsulent Michael Mogensen, Netværk København (5.9.2008); jobcenterchef Dorthe Nielsen, Høje Tåstrup (ikke dateret); leder af Bornholms Akademi Jens Gunst (ikke dateret); coach og socialrådgiver Lene Munch-Petersen, Novozymes (8.9.2008)
- Bilag 6: Ansat i det private, artikel i Socialrådgiveren 2002
- Bilag 7: Oversigt over referencegruppens medlemmer
- Bilag 8: Slides fra 1. møde i referencegruppen, 25.3.2004
- Bilag 9: Udredning af snitflader mellem professionsbacheloruddannelserne i socialrådgivning og i offentlig administration, juni 2008, s. 9 og 18-20
- Bilag 10: Oversigt over arbejdssteder og arbejdssituation for dimitterede socialrådgivere fra Bornholm
- Bilag 11: Optag, frafald og gennemførelse på uddannelsen på Bornholm.

Kriterium 2. Mål for læringsudbyttet

”Uddannelsens mål for læringsudbytte er niveaumæssigt i overensstemmelse med den relevante gradstypebeskrivelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse, og der er tilstrækkelig sammenhæng mellem disse overordnede mål for læringsudbytte og læringsmålene for uddannelsens elementer.

Ansøger skal redegøre for og dokumentere,

- 1) at målene for læringsudbyttet for uddannelsen er fastlagt og tæt koblet til relevansen af og behovet for uddannelsen,*
- 2) at målene for uddannelsens læringsudbytte er beskrevet i kvalifikationsrammetermer, og at målene er hensigtsmæssige i forhold til eventuelt beslægtede uddannelser nationalt og internationalt,*
- 3) at læringsmålene for uddannelsens elementer er fastlagt, og elementerne indbyrdes vægtet og prioriteret, så de samlet set lever op til uddannelsens mål for læringsudbyttet. Elementernes vægtning og prioritering kommer bl.a. til udtryk i ECTS-fordelingen.*
- 4) at læringsmålene for praktikelementerne i erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er hensigtsmæssige i forhold til uddannelsens øvrige elementer.”*

Vurdering

Kriteriet er ikke opfyldt.

Begrundelse for vurderingen

Ekspertpanelet finder at det ikke er muligt at koble de angivne mål for læringsudbytte til relevansen af og behovet for uddannelsen. Det skyldes at ekspertpanelet i forbindelse med kriterium 1 vurderer at ansøgers afdækning af arbejdsmarkedets kompetencebehov er utilstrækkelig. Dermed mangler dette nødvendige referencepunkt fra kriterium 1 i forbindelse med vurderingen af kriterium 2. Ekspertpanelet har på den baggrund ikke været i stand til at vurdere om de angivne mål for læringsudbytte modsvarer arbejdsmarkedets kompetencebehov, hvilket er en afgørende mangel i forhold til kriteriets opfyldelse. Derfor vurderer et flertal i panelet alt i alt at kriteriet ikke er opfyldt.

Ekspertpanelet vurderer at læringsmålene for uddannelsens elementer i overvejende grad opfylder de angivne mål for læringsudbytte. Ekspertpanelet bemærker dog at den ansøgte uddannelse også sigter mod det private arbejdsmarked som anført i forbindelse med kriterium 1, men at dette fokus aktuelt kun i ringe grad afspejles i mål for læringsudbytte og læringsmål.

Det skal endelig bemærkes at ansøger har beskrevet mål for læringsudbytte med god brug af den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse. Med forbehold for at uddannelsens relevans ikke kan vurderes, vurderer ekspertpanelet at de beskrevne mål indikerer at den ansøgte uddannelse har det rette niveau for en professionsbacheloruddannelse.

Dokumentation: ansøgningens felt 1-4.

Kriterium 3. Tilrettelæggelsen af uddannelsens elementer

"Uddannelsens tilrettelæggelse afspejler mål for læringsudbytte.

Ansøger skal redegøre for og dokumentere,

- 1) at der er fastlagt hensigtsmæssige adgangskrav til uddannelsen,*
- 2) at tilrettelæggelsen af overbygningsuddannelser, som bygger på erhvervsakademiuddannelser, er tilpasset de forudsætninger, som de studerende har fra de forskellige adgangsgivende uddannelser,*
- 3) at praktikelementer i erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser er hensigtsmæssigt placeret,*
- 4) at de studerende vil have mulighed for at gennemføre en eller flere dele af uddannelsen i udlandet inden for den normerede studietid."*

Vurdering

Kriteriet er opfyldt.

Begrundelse for vurderingen

Det vurderes positivt at adgangskravene i forhold til den ansøgte uddannelse følger adgangsbekendtgørelsen nr. 96 af 20/02/2008, og at der i samarbejde med de øvrige sociale højskoler er fastsat hensigtsmæssige, ensartede kriterier for vurdering af ansøgere i kvote 2.

Ansøger har endvidere redegjort for praktikelementernes placering i uddannelsen på 2. og 4. semester i lighed med bekendtgørelse om socialrådgiveruddannelsen nr. 536. Endelig vurderes det også positivt at det er muligt at tage dele af uddannelsen i udlandet, og ekspertpanelet vurderer derfor samlet set kriteriet opfyldt.

Dokumentation: ansøgningens felt 2.1, 2.3 og 2.4 samt følgende bilag:

- Bilag 15: Optagelse på socialrådgiveruddannelsen, udvælgelseskriterier i kvote 2, gældende fra optagelsen 2008
- Bilag 16: Kvalifikationssystem til brug for sagsbehandlingen, optagelsen 2008/2009
- Bilag 17: Principper for dispensation for manglende adgangsgivende eksamen 3. maj 2001.